

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин
Протокол № 1 від 28.08.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

_____ Каріна НЕМАШКАЛО

**МІЖНАРОДНИЙ ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЛОГІСТИКА
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)**

Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність	292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма	Міжнародний бізнес

Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробник: к.е.н., доцент	 _____	Аліна ЛИТВИНЕНКО
------------------------------	--	------------------

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу	_____	Ірина ОТЕНКО
--	-------	--------------

Гарант програми	_____	Наталія ПАРХОМЕНКО
-----------------	-------	--------------------

**Харків
2024**

ВСТУП

Поглиблення міжнародної співпраці дозволяє використовувати світовий досвід щодо здійснення економічної діяльності за допомогою сучасних тенденцій міжнародного операційного менеджменту. Це призводить до необхідно отримання знань фахівцями в сфері міжнародних економічних відносин щодо основних сучасних тенденцій в міжнародному операційному менеджменті та логістиці.

Вивчення дисципліни дає можливість здобувачу набути досвіду управління операційною діяльністю міжнародних компаній та щодо логістичної діяльності. Навчальна дисципліна «Міжнародний операційний менеджмент та логістика», належить до вибіркового освітніх компонентів циклу професійної підготовки, що вивчається здобувачами при отриманні освітнього ступеня «Бакалавр», що навчаються за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», ОП «Міжнародний бізнес».

Самостійна робота є невід'ємною складовою процесу ефективного засвоєння дисципліни, спрямована на формування теоретичних знань і практичних навичок щодо управління операційною діяльністю міжнародної компанії та міжнародною логістикою.

Мета навчальної дисципліни полягає у наданні знань щодо управління операційною діяльністю міжнародної компанії та міжнародною логістикою.

Завданнями навчальної дисципліни є такі:

отримання знань щодо закономірностей та особливостей організації системи міжнародного операційного менеджменту та логістики;

опанування навичок управління операційною діяльністю міжнародної компанії та її логістикою;

розуміння механізмів удосконалення системи міжнародного операційного менеджменту та логістики в процесі глобалізації світової економіки.

Об'єктом вивчення дисципліни є операційна та логістична діяльність міжнародної компанії.

Предметом навчальної дисципліни є принципи, методи та елементи системи міжнародного операційного менеджменту та логістики компанії в контексті розвитку світової економіки.

Самостійна робота має бути організована таким чином, щоб була можливість у здобувачів глибинно засвоювати основні положення навчальної дисципліни, формувати здатності опанувати особливості управління операційною діяльністю міжнародної компанії та міжнародною логістикою. Така робота має показати здатність здобувача самостійно працювати з економічною літературою, застосовувати отримані теоретичні знання при виконанні практичних завдань, робити узагальнення і висновки, надавати пропозиції з удосконалення управління операційною діяльністю міжнародної компанії та міжнародною логістикою.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH3	СК5
	СК6
	СК 11
PH7	ЗК 8
	ЗК 12
	СК 16
PH12	ЗК 8
	СК 11
	СК 15
PH18	ЗК 12
	СК 11
PH23	СК 11
PH24	ЗК2
	ЗК 8
	ЗК 12
	СК5
	СК 11
PH26	СК19
	СК20
PH27	СК 12

де, ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміння адаптуватися до них.

СК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

СК 15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

СК19. Здатність аналізувати базові мікро- та макроекономічні моделі, сучасні макроекономічні підходи до аналізу економіки, принципи поведінки економічних суб'єктів в умовах глобального середовища

СК20. Здатність приймати та обґрунтовувати управлінські рішення щодо створення та діяльності підприємницьких структур, сприяння інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва.

РН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

РН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

РН18. Досліджувати економічні явища та про у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

РН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

РН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко- статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

РН26. Управляти міжнародним бізнесом, формувати, розробляти та реалізовувати стратегії щодо управління персоналом міжнародної компанії, маркетингової, конкурентної, інноваційної, фінансової діяльності та інші з урахуванням наряду діяльності суб'єкта міжнародного бізнесу, враховуючи пріоритети старт- спеціалізації Харківського регіону.

РН27. Застосовувати набуті знання для розв'язання прикладних завдань в сферах планування, аналізу, організації та контролю міжнародного бізнесу.

Програма навчальної дисципліни

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародного операційного менеджменту

Тема 1. Логістика як наука про управління матеріальними потоками

Сутність термінів «виробництво» та «операції». Поняття операційного менеджменту. Ефективність та раціональність в операційному менеджменті.

Види діяльності, які можна описати як операції: виробництво, постачання,

транспортування, сервіс.

Організація виробництва за проектами.

Організація серійного виробництва.

Організація потокового масового виробництва.

Характерні риси міжнародного менеджменту.

Сутність і місце міжнародного операційного менеджменту в системі менеджменту організації.

Особливості операційного менеджменту в різних країнах.

Тема 2. Аналіз процесу стандартизації термінології логістики за кордоном

Складові міжнародного операційного менеджменту: управління виробництвом; управління науково-технічною діяльністю та формування технологічної політики; управління маркетингом; управління вартістю; організаційне управління; управління інформацією; управління змінами; управління персоналом (соціальне управління); управління матеріально-технічним постачанням і збутом готової продукції, управління екскаунтінгом (процес збору, обробки та аналізу даних про роботу організації). Компоненти міжнародної логістики.

Тема 3. Характеристика логістичних потоків. Логістичні операції, системи та ланцюги. Логістичні концепції

Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Проектна виробнича потужність. Виробнича потужність підприємства. Класифікація факторів, які позначаються на величині виробничої потужності підприємства.

Операційний процес. Організація операційного процесу у просторі й часі. Фактори, що впливають на операційну структуру підприємства. Операційний цикл. Робочий період. Структура операційного циклу. Тривалість операційного циклу. Життєвий цикл і режим функціонування операційної системи. Етапи життєвого циклу операційної системи. Управління поточним функціонуванням операційної системи.

Оперативне управління операційним процесом. Організація диспетчеризації виробництва продукції. Управління продуктивністю операційної діяльності.

Тема 4. Функціональні види логістики

Система мотивації персоналу в різних країнах.

Відмінності мотивації персоналу залежно від культурних особливостей регіону.

Ступінь залученості персоналу до ухвалення управлінських рішень в різних регіонах світу. Порівняння впливу думки фахівців на ухвалення управлінських рішень в операційній діяльності в Японії та Україні.

Операційна стратегія. Рівні стратегій і сутність операційної стратегії.

Корпоративна стратегія. Бізнесова, або ділова стратегія. Функціональний рівень стратегії.

Стратегічні й тактичні рішення операційного менеджменту. Стратегія товару. Стратегія процесу. Стратегія вибору місця розташування. Стратегія розміщення. Стратегія постачання.

Тактика управління запасами. Тактика з якості. Тактика відпрацювання

розкладу. Тактика надійності й ремонтпридатності.

Змістовий модуль 2. Основні аспекти міжнародної логістики

Тема 5. Міжнародна логістика: концепції та тенденції розвитку

Виникнення та розвиток логістики як результат поглиблення міжгалузевого поділу праці в світовому господарстві.

Логістика як джерело міжнародної конкурентної переваги.

Регіональна структура світового ринку логістичних послуг.

Концепції та відмінності міжнародної логістики. Міжнародні перевезення. Міжнародні запаси. Міжнародне пакування. Міжнародне зберігання.

Класифікація фінансових потоків. Фінансова логістика у складі міжнародної логістики. Причини, етапи та методи вирішення фінансових проблем у міжнародних ланцюгах поставок.

Функції логістики в міжнародних операціях з гуманітарної допомоги. Транспортно-логістичне забезпечення міжнародних миротворчих операцій.

Види договорів та форми розрахунків у міжнародній логістиці. Правові колізії в міжнародній логістиці. Договори постачання та купівлі-продажу: спільне та відмінне.

Тема 6. Міжнародний ринок транспортних та логістичних послуг

Об'єктно-предметне поле та комплексна структура митної логістики.

Компонентна структура митної логістики. Регіональна структура митної логістики. Функціональна структура митної логістики.

Митне оформлення. Митний контроль. Митний режим.

Тема 7. Правове регулювання міжнародних перевезень

Правове регулювання міжнародних перевезень різними видами транспорту. Правила застосування Інкотермс. Наукові категорії геопросторової (територіальної) організації логістичних систем. Територіальна організація логістичної системи макрорівня. Територіальна організація логістичних систем мезо- та макрорівнів. Територіальна організація логістичних систем мегарівня.

Геоінформаційні системи в міжнародній логістиці та їх класифікація. Системи супутникової навігації (позиціонування). Системи автоматизованого визначення місцеположення транспортних засобів.

Тема 8. Транспортні тарифи, документооборот та страхування ризиків при міжнародних перевезеннях

Транспортно-логістична стратегія Європейського союзу. Регіональна структура Єврологістики. Інтеграція України в світову та Європейську транспортно-логістичні системи. Транснаціональні осі єврологістики. Пан'європейські транспортні зони.

Логістика на міжнародних ринках металургійної, хімічної продукції та будматеріалів: досвід компанії «Stinnes Logistics AG» (Німеччина). Розвиток логістичного бізнесу у Франції (на прикладі компанії Geodis Group).

Тема 9. Україна в міжнародних логістичних процесах

Місце України в міжнародному логістичному рейтингу. Ринок логістичних послуг в Україні. Особливості митного оформлення вантажоперевезень в Україні. Вплив війни в Україні на міжнародні логістичні потоки

Європейський досвід агропромислової логістики: приклад Голландії. Логістичні стратегії на світовому ринку стільникового зв'язку: досвід компанії Nokia (Фінляндія).

Аналіз сучасного стану логістики на польських підприємствах.

Українсько-польська співпраця з розвитку міжнародних транспортних коридорів та в проектах євро логістики. Агрологістика: досвід Чехії. Розвиток логістичних центрів у Литовській республіці.

Перелік практичних (семінарських) / лабораторних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних занять

Назва теми та завдання	Зміст
Тема 1. Практичне заняття. Завдання 1.	Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджмент. Потрібно проаналізувати особливості операційного менеджменту в різних країнах.
Тема 2. Практичне заняття. Завдання 2.	Операційна стратегія. Потрібно провести ранжування основних компонентів міжнародного операційного менеджменту та логістики.
Тема 3. Практичне заняття. Завдання 3.	Процес створення виробничої (операційної) системи та його етапи. Необхідно проаналізувати життєвий цикл і режим функціонування операційної системи міжнародної компанії.
Тема 4. Практичне заняття. Завдання 4.	Процес і методи прийняття управлінських рішень у виробничому менеджменті. Потрібно проаналізувати відмінності мотивації персоналу залежно від культурних особливостей регіону.
Тема 5. Практичне заняття. Завдання 5.	Система планування виробничої (операційної) діяльності міжнародної компанії. Формування стратегії і тактики в управлінні операційною діяльністю міжнародної компанії.
Тема 6. Практичне заняття. Завдання 6.	Короткострокове тактичне планування виробництва й операцій. Проведення аналізу регіональної структури світового ринку логістичних послуг.
Тема 7. Практичне заняття. Завдання 7.	Оперативне планування в операційних системах. Регіональна структура митної логістики.

Тема 8. Практичне заняття. Завдання 8.	Проектне планування та управління проектами. Територіальна організація логістичних систем мезо- та макрорівнів.
Тема 9. Практичне заняття. Завдання 9.	Бізнес-планування в системі виробничого менеджменту. Інтеграція України в світову та Європейську транспортно-логістичні системи. Місце України в міжнародному логістичному рейтингу. Вплив війни в Україні на міжнародні логістичні потоки.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1 – 9	Вивчення лекційного матеріалу з міжнародного операційного менеджменту та логістики, нормативно-розпорядчих документів та довідкових матеріалів
Тема 1 – 9	Підготовка до практичних занять
Тема 1 – 9	Написання есе, підготовка до опитування
Тема 1 – 9	Підготовка до екзамену

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та / або лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція (Теми 1 – 3, 5, 6, 8), міні-лекції (Теми 4, 7), проблемні лекції (Теми 6, 8)).

Наочні (демонстрація (Теми 1 – 8)).

Практичні (практична робота (Теми 1, 3, 5), лабораторна робота (Теми 2, 4, 6, 7, 8), семінари (Теми 1, 6, 8), семінари-дискусії (Тема 2, 9).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

Формою семестрового контролю є екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді семестрового контролю.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: активна робота на парі (12 балів), опитування (8 балів), поточні контрольні роботи (10 балів), домашні завдання (7 балів), творче завдання (6 балів), написання есе (10 балів), колоквиум (7 балів).

Семестровий контроль: Екзамен.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітньо-професійна програма «Міжнародний бізнес».
Навчальна дисципліна «Міжнародний операційний менеджмент та логістика»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (15 балів)

В табл. 1 наведені склад і структура основних виробничих засобів, куди внесені лише ті групи, які є в наявності у досліджуваного підприємства.

Таблиця 1.1 – Склад і структура основних виробничих засобів

Назва показника	Код форми, № рядка	Наявність на кінець року			
		Попередній рік		Звітний рік	
		Сума, тис. грн	Частка, %	Сума, тис. грн	Частка, %
Усього основних засобів (сума рядків 202 – 211)	Ф.11–ОЗ р. 201	20447,6	100,00	21541,0	100,00
у тому числі:					
- земельні ділянки	р. 202	1448,1	7,08	1448,0	6,72
- будинки, споруди та передавальні пристрої	р. 204	11715,4	57,29	11716,0	54,40
- машини та обладнання	р. 205	5905,8	28,88	6504,0	30,19
- транспортні засоби	р. 206	745,7	3,66	1024,0	4,75
- інструменти, прилади, інвентар (меблі)	р. 207	11,8	0,06	12,0	0,06
Інші основні засоби	р. 210	618,0	3,02	834,0	3,87
Бібліотечні фонди	р. 211	2,8	0,01	3,0	0,01

Зростання як обсягу, так і питомої ваги машин та обладнання, транспортних засобів в кінці звітного року порівняно із кінцем попереднього року свідчить про абсолютне і відносне збільшення власне активної частини основних засобів, а це означає поліпшення структури основних засобів.

Запропонуйте рекомендації щодо покращення структури основних засобів.

Завдання 2. (10 балів)

Макрологістична функція: розвиток, розміщення й організація складського господарства. Ланками логістичної системи виступають: підприємство оптової торгівлі; посередницька фірма; банк.

Складіть:

перелік логістичних операцій;

перелік інформаційних та фінансових потоків;

логістичні ланцюги;

схеми взаємодії логістичних ланок за інформаційними та фінансовими потоками.

Завдання 3. (15 балів)

Складіть загальну схему просування товарного, інформаційного та фінансового потоків під час виконання безготівкових розрахунків. Ланками логістичної системи виступають підприємство-продавець, підприємство-покупець, відділення банку продавця, відділення банку покупця.

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (15 балів)

- 7 – проаналізувати склад і структуру основних виробничих засобів;
- 8 – розробити комплекс рекомендацій щодо покращення структури основних засобів.

Завдання 2 (10 балів)

- 5 – скласти перелік логістичних операцій;
- 5 – скласти логістичні ланцюги.

Завдання 3 (15 балів)

- 7 - скласти загальну схему просування товарного, інформаційного та фінансового потоків;
- 8 – виділити основні ланки логістичної системи.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародні економічні відносини та безпеки бізнесу
Протокол № 1 від 28.08.2024 року

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Екзаменатор _____
(підпис)

Ірина ОТЕНКО
(прізвище та ініціали)
Аліна ЛИТВИНЕНКО
(прізвище та ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Баула О. В., Божидарнік Т. В., Вісина Т. М. та ін. Європейська та євроатлантична інтеграція: навчальний посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2017. – 376 с.

2. Колодізева Т. О. Інноваційні технології в логістиці: навчальний посібник / Т. О. Колодізева, Г. Р. Руденко. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. – 280 с. – Режим доступу:

<http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/11973/1/Інноваційні%20технології%20в%20логістиці%20%20навчальний%20посібник.pdf>.

3. Литвиненко А. О. Формування міжнародної конкурентоспроможної стратегії підприємства / А. О. Литвиненко, О. Д. Литвиненко // Economic strategies for the development of society: collective monograph / Illiashenko K., Bezverkhnia Y., – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2020. – Розд. 12.3. – С. 312-332. – Режим доступу:

http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/26080/1/1_Формування_міжнародної_конкурентоспроможної_стратегії_підприємства.pdf

4. Міжнародна економіка : навчальний посібник / В. П. Решетило, О. В. Бервено, Г. В. Стадник та ін.; за заг. ред. В. П. Решетило, О. В. Бервено; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ, 2020. 262 с.

5. Міжнародні економічні організації: підручник. / Горбач Л. М., Плотніков О. В. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. – 528 с.

Додаткова

6. Іващенко Г. А. Аналітичне забезпечення ризик-менеджменту в міжнародному бізнес-середовищі / Науковий журнал «Молодий вчений» № 4 (68) квітень 2019. – С. 482-489

7. Литвиненко А. О. Logistic approaches to management of innovative development of enterprise in the conditions of globalization. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції»: тези доповідей, 29 жовтня 2020 р. – Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2020. – С. 169-170. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26065>.

8. Литвиненко А. О. Institutional and architectural design of organizational development of large-scale economic and industrial systems / А. О. Литвиненко, А. О. Пилипенко // Економічний часопис-XXI. – 2017. – № 165 (5-6). – С. 75-79. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/320392241_Institutional_and_architectural_design_of_organisational_development_of_large-scale_economic_and_industrial_systems.

9. Литвиненко А. О. Економічна сутність обліку фінансових інвестицій та перспективи використання «blockchain» для контролю інвестиційної діяльності в Україні / А. О. Литвиненко, Є. В. Дорохов // Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості. – Харків: ХНУРЕ, 2018. – №1 (3). – С. 103-109. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/19191>.

10. Литвиненко А. О. Трансформація світового ринку в умовах глобалізації / А. О. Литвиненко, О. Д. Литвиненко // Міжнародні економічні та суспільні відносини: стан, проблеми, перспективи розвитку: монографія / за ред. Л. М. Савчук, М. В. Корнеєва. – Дніпро: Пороги, 2021. – С. 69-110. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26941>

Інформаційні ресурси в інтернеті

11. Морські перевезення [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.dhl.com/ua-ru/home.html>.

12. Наказ Державіаслужби «Інструкція з організації перевезень вантажів повітряним транспортом» від 02.11.2005, № 822 [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1403-05#Text>.

13. Наказ Міністерства транспорту України «Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні» від 14.10.1997, № 363 [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0128-98#Text>.

14. Наказ Міністерства фінансів «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа» від 30.05.2012, № 651 [Електронний ресурс]: Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12#Text>.

15. Штрихове кодування [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.gpp.in.ua/znaki-markuvannya/shtrikhove-koduvannya.html>.

16. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Міжнародний операційний менеджмент та логістика» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/>